

TESTAMENT DE GABRIEL JULIANA

PROPOSTA DE TRANSCRIPCIÓ

1/ En nom de nostre Senyor Deu e de la sacratissima humil Verge Maria, mare sua, sia, amen. Jo, Gabriel Juliana, pages, fill del honrat en Antic Canyelles, alias Juliana, e de la domina Antonia, muller de aquell, de 2/ la parroquia de Sant Feliu del Reco y terma de Castellar, del Bisbat de Barcelona. Detengut de maleltia corporal de la qual tem morir, estant, empero, en mon bo ple enteniment, sana memoria e integra loquela, fas 3/ y orden mon testament o derrera voluntat, del qual elegesch marmessors y exequitors, los honrats en Joan Cosidor, pages de la parroquia de Sant Esteve de Castellar y Francesch de les Arenes, pages de la dita parroquia de Sant 4/ Feliu del Reco, als qui, quant mes cament puc, prec y los do de plena potestat, que, si a mi me convindra morir, ans que fassa altre testament, ells, dits dos marmessors, o hu en absentia o nolentia del altre, complen y 5/ execuescan aquest meu derrer testament o derrera voluntat segons que millor e mes plenament den alt trobaran fet y ordenat.

Primerament y ans de totes coses vull e man que tots los meus deutes que 6/ del meu obit, de me sien pagats e les families restituïdes breument firmament y de ple, segons nostre senyor Deu e lo fort de la anima mia, e segons que millor y mes plenament los dits deutes e injuries se pondran 7/ o mostran ab testimonis, tistaments o altres legitimes proves. Elegesch, empero, la sepultura al meu cors faedora, en lo sementiri de la dita yglesia de Sant Feliu del Reco, en lo bas de la mia casa, la qual 8/ sepultura y solemnitats daquella vull sia feta en tot y per tot, a coneguda dels dits meus marmessors. Prenc per la mia anima y sepultura y altres prestacions devall scrites de mos bons pagadors, sinch sous de moneda 9/ barcelonesa, dels quals sia feta de la mia sepultura, novenari misses de terç, dia y capdany, y altres coses necessaries. Volent que si sera possible les dites misses y capdany sien celebrades los dos dies immediatament següents ab mon obit. 10/ Item vull y man que per a la mia anima y en remissió dels meus peccats sien dites y celebrades tres misses de requiem. Primo, una missa en lo altar de nostra Senyora de les Arenes de la dita parroquia de Sant Feliu del Reco, 11/ i l'altra en lo altar de Sant Roch y l'altra en lo altar maior de dita yglesia, per charitat de quiscua missa, vull sia pagat hun 12/ altar de nostra senyora del Reco de Caldes per charitat de la qual vull sia pagat hun sou. Item vull e man que encontrant la mia mort seguida en remissio dels meus peccats y dels dits pare e mare meus, sia 13/ celebrat en aquella y [illegible] estic a hont los dits meus marmessors volran e coneixeran hun trentanari de misses vulgarment dit de Sant Amador per charitat del qual

vull sien pagats trenta 14/ tres sous de moneda barcelonesa. Feta la dita mia sepultura e les coses sobre dites, pagades, si alguna cosa y sobrerà, vull sii distribuït a coneguda dels dits meus marmassors, e si alguna cosa y faltara, vull 15/ que de mos bens y sia fet compliment. Tots los altres, empero, bens meus, mobles e immobles, heretats, rendes, censos, censals y drets meus, bens, forces y actions mies, qualsevulla que sien y a hunsevulla, 16/ y a mi se pertanyen, e si pertanyeren ara e en sdevenidor per qualsevol dret, titol, causa ni raho, deix, coment y atorch an en Jaume, fill meu, comu, legittim e natural a mi y a la dona, na Eulalia *quondam*, primera 17/ muller mia, instituint lo dit Jaume, fill meu, a mi hereu universal. Si, empero, lo dit Jaume, fill meu, a mi hereu no sera, per que no volra o no pora o a mi hereu serra y morra quant que quant seus infant 18/ o infants *id est liberis* de legittim y carnal matrimoni procreats, o ab tals infants algu dels quals no pervindra a edat, per feta de fer testament. En tal cars, substituësch al dit Jaume, fill meu, i a mi hereu 19/ universal instituesch a en Pere, fill meu, comu, legittim e natural a mi e a la dita Eulalia, *quondam*, primera muller mia. E si cars sera que lo dit Pere, fill meu, morra quant que quant sots la dita forma, en tal cars, 20/ substituësch a ell y a mi hereu universal instituesch en Sebastia, fill meu, comu, legittim e natural a mi e a la dita *quondam* muller mia. E si cars sera que lo dit Sebastia, fill meu, morra quant que quant sots la mateixa 21/ forma, en tal cars substituësch a ell y a mi hereu universal instituesch en Salvador, fill meu, comu, legittim e natural a mi y a la dona, na Francina, segona muller mia. E si cars sera que lo dit Salvador, fill 22/ meu morra quant que quant sots la demun dita forma, substituësch a ell y a mi hereua universal instituesch na Joana, filla mia, legittima e natural a mi e a la dita *quondam* primera muller mia, *uxor* y muller den Jofresa 23/ de Sant Lorenç Çavall. E si cars sera que la dita Joana, filla mia, a mi hereua no sera, per que no volra o no pora ho a mi hereua sera y morra, quant que quant, seus infant o infants *id est liberis* de legittim e 24/ carnal matrimoni procreats o ab tals infants algu dels quals no pervindra a edat per feta de fer testament. En tal cars, instituesch a ella, dita filla mia, na Eulalia, filla mia, legittima e natural a mi e a la dita 25/ *quondam* primera muller mia, *uxor* y muller den Puigoriguer de Santmenat, instituint la dita Eulalia, filla mia, hereua universal a totes les voluntats liberament faedores. Vull empero e man y expressament 26/ orden que los dits Pere, Sebastia y Salvador, fills meus desus dits, sien dotats en cars de matrimoni y no altrament de la dita mia heretat y bens desus dits cors, el dit Pere en sinquanta liures, moneda 27/ barcelonesa, y el dit Sebastia altres sinquanta liures per tota part de heretat y legittimes de aquells paternals e maternals y supplement de aquells. Entes, empero, y descarat que los dits Pere y Sebastia, fills 28/ meus, hagen de donar compte y raho al

dit hereu meu de tot ço e quant hauran guanyat y tindran y que no hagen de pendre en compte de llur dot y el dit Salvador, fill meu, vull li sia pagat y donat 29/ en cars de matrimoni de mos bens per tota part de heretat e legitima sua deu liures moneda barcelonesa. Item vull e man que la dita Francina, muller mia charissima, sia governada y alimentada tot lo temps de la 30/ sua vida natural de la dita mia heretat y bens desus dits, estant empero, y treballant en la dita mia heretat y que no la puguen traura de la mia cambra de tot lo temps de la sua vida natural, estant em- 31/ pero casta y sens marit y que sia tractada com a mare. E no res menys li regonech tot son dot que fou trenta set liures. Empero, jo non tinch rebudes sino vint y sis liures y dots e sous y les restants deu 32/ liures y vuyt sous de resta me stan assegurades en la notaria de Caldes, dia y any en aquella contenguts.

E aquesta es la mia darrera voluntat, la qual vull que vallega per dret de testament e sino 33/ valdra per dret de testament, vull que vallega per dret de codicil o de aquella altra darrera voluntat que de dret millor valer puga. Del qual testament vull sien fetes tantes cartes o treslats quants 34/ me seran demanats per aquells de qui sera interes per lo notari debas scrit.

Actum est hoc *intus* domum dicti testatoris quam fonet in dicta parochia Sancti Felicis del Reco, die jovis quarta de mia 35/ mensis augusti, anno a nativitate domini millesimo quingentesimo quinquagesimo. Signum Gabrielis Juliana, testatoris predicti, qui hoc meum testamentum seu hanc meam ultima voluntatem 36/ claudio, concedo et firmo.

37/ Testes vocati et rogati huius testamenti sunt venerabiler Michael Soler, preberi in ecclesiam ville Calidarum de Montebovino, beneficiatus, et Joannes Cosidor, cultor dicte parrochie Sancti Ste- 38/ phani de Castellario, diocesis barchinonensis.

39/ Signum Antici Vinyoles, ville Calidarum de Montebovino, apostolicam per universum orbem regiaque per totum principatum Cathalonie et comittates Rossilionis et Ceritanie notarii publici, ui per- 40/ misse testamentarie ordinationi una cum per nominatis testibus presens interfuit hecque scripsit et clausit. Constat autem superposito in linea tertia ubi legitum *de Sant Steve*.

TRADUCCIÓ PROPOSADA

L'acta d'aquest document es va fer dins la casa del testador, a la parròquia de Sant Feliu del Racó, el dijous dia quatre del mes d'agost de l'any a partir del naixement del Senyor, mil cinc-cents quaranta. Signatura de Gabriel Juliana, testador predit, que aquest meu testament o darrera voluntat meva, finalitzo, concedeixo i firmo.

Testimonis cridats i rogats a aquest testament són el venerable Miquel Soler, prevere a l'església de la vila de Caldes de Montbui, beneficiat, i Joan Cosidor, pagès de l'esmentada parròquia de Sant Esteve de Castellar, diòcesi de Barcelona.

Signatura d'Antic Vinyoles, de la vila de Caldes de Montbui, per autoritat apostòlica a tot arreu i reial per tot el principat de Catalunya i els comtats del Rosselló i la Cerdanya, notari públic, el qual l'anterior ordenació testamentària, presents els anomenats testimonis, va realitzar, i aquest document va escriure i va cloure. No obstant, consta un sobreposat a la tercera línia, on s'ha de llegir *de Sant Steve*.

Signat i donat per tothom que és en aquest testament, Maria i als vostres fills, descendència i a la resta que vingui darrera vos (95-99) Pla de la Bruguera, propietat limítima a l'est amb el carrer (95-99) i al nord amb la propietat de Pere Torrent i de Bernat de Borralla, i al sud amb la propietat de Ramon Pere i Guillem de Cabraliga. I ja que com tot i donar la propietat en aquesta línia, així us donem íntegrament a vosaltres i als vostres després de vosaltres, per sempre, tot el domini que tenim i posseïm a canvi que la treballau bé, la milloru i hi edifiqueu, i de la feina que torneu en pa i vi, vosaltres i els vostres, a nosaltres i als nostres sempre, la tasca. I que allà no reconeguen cap altra autoritat i no hi aclamen cap altre senyor que no siguem nosaltres i els nostres successors. I per aquesta donació rebrem de part vostra dos sous. Tots aquests fets es van dur a terme a la parròquia de Sant Esteve de Castellar en el predit indret, anomenat Pla de la Bruguera. I si algú destrueix aquest pacte perquè el treu, que en pagui el doble o permaneixi sempre ferm.

L'acta d'aquest document es va fer les calendes de desembre de l'any quaranta-un del regnat del rei Lluís, el menor. Signatura de Ramon Seyol.

CARACTERIOLOGIA DIPLOMÀTICA INTERNA

1. Protocol

a) Fórmula protocolària d'invocació *en nom de nostre Senyor Deu e de la sacratissima humil Verge...* (1).

2. Text

a) Preàmbul (2):

- Presentació i parentescs de Gabriel Juliana (2).
- Reconeixement de consciència i voluntat (2).
- Elecció de *marmesors i exequitors* (3-5).

b) Disposició: (2-38)

- Últimes voluntats del testamentari (5-32).
- Pagament de deutes pendents (5-7).
- Ubicació i cerimònies de sepultura (7-10).
- Encarregament de misses pòstumes (executors, condicions econòmiques, dates, ubicació,...) (10-16).
- Institució de l'hereu universal de Gabriel Juliana: Jaume Juliana; jerarquia d'hereus i condicions (16-25).
- Institució dels dots dels futurs casaments i llegendes dels seus fills (25-29).
- Condicions d'heretament per part de Francina, dona seva (29-32).
- Confirmació de la validació d'aquest testament com a últimes voluntats (32-36).
- Data (34-35).

c) Clàusules finals de caràcter legal: testimonis (37-38).

3. Escatocol

a) Fórmula de clausura (en llatí) (39-40).

b) Data (11).